

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาล

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

คือ การยุติหรือระงับข้อพิพาทด้วยความตกลงยินยอมของคู่พิพาทเอง โดยมีผู้ไกล่เกลี่ยเป็นคนกลางคอยช่วยเหลือ แนะนำ และเสนอแนะแนวทางในการยุติหรือระงับข้อพิพาทเท่านั้น

ผู้ไกล่เกลี่ย

คือ คนกลางที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือเสนอแนะหาแนวทางในการเจรจาเพื่อยุติปัญหาข้อพิพาทโดยสันติวิธี ซึ่งอาจจะเป็นผู้พิพากษา หรือบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้พิพากษาให้เป็นผู้ประนีประนอมก็ได้

ความสำคัญของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

1. การเจรจาต่อรองสองฝ่าย คู่พิพาทอาจไม่ยอมลดละผ่อนปรนให้กันเพราะยังมีทิฐิอยู่
2. การชี้ขาดตัดสินโดยอนุญาโตตุลาการ หรือศาล อาจจะมีฝ่ายหนึ่งแพ้ ฝ่ายหนึ่งชนะ และมีขั้นตอนยุ่งยากซับซ้อน และใช้เวลานาน
3. การไกล่เกลี่ยไม่มีฝ่ายใดแพ้ฝ่ายใดชนะ เพราะถ้าตกลงกันได้ก็แสดงว่าชนะทั้งคู่ ที่สำคัญขึ้นอยู่กับความพึงพอใจในการยุติ หรือระงับข้อพิพาทของคู่พิพาทเองโดยผู้ไกล่เกลี่ยจะเป็นเพียงผู้ช่วยเหลือให้บรรยากาศ และอารมณ์ ตลอดจนการยอมลดละทิฐิเพื่อทำให้เกิดการเจรจาตกลงประนีประนอมยอมความกันของคู่พิพาท

หน่วยงานที่ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

1. ศาลยุติธรรมทั่วราชอาณาจักร
2. สำนักส่งเสริมงานตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม

ประเภทคดี

ที่อาจจัดให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

1. คดีแพ่งทั่วไป
2. คดีอาญา เฉพาะความผิดที่ยอมความได้ / คดีอาญาแผ่นดินที่ราษฎรเป็นโจทก์
3. คดีอื่นที่สามารถยุติได้ด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

วิธีการและขั้นตอนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาล

1. กรณีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนวันนัด
 - โจทก์อาจแสดงความประสงค์ต่อศาลเพื่อขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเมื่อขณะยื่นฟ้องคดีก็ได้ หรือจำเลยอาจแสดงความประสงค์ต่อศาลเพื่อขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ภายหลังจากได้รับหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องก็ได้
 - ภายหลังจากที่ได้รับแจ้งความประสงค์จะไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจากโจทก์หรือจำเลยแล้ว คู่ขนานไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทประจำศาลจะประสานกับคู่ความอีกฝ่ายเพื่อนัดหมาย และแจ้งให้คู่ความทุกฝ่ายทราบ
2. กรณีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างการพิจารณา
 - คู่ความสามารถขอให้ศาลไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในเวลาใดๆ ก็ได้ระหว่างการพิจารณาคดี หรือกรณีศาลเห็นสมควรให้ไกล่เกลี่ยคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาก็ได้ไม่ว่าจะเป็นศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ หรือศาลฎีกา

แผนภาพระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาล

